

מסכת סוטה פרק ח

(מב,א) משנה: משוח מלחמה, בשעה שמדבר אל העם, בלשון הקודש היה מדבר, שנאמר: (דברים כ) "והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן" - זה כהן משוח מלחמה; "ודבר אל העם" - בלשון הקודש; "ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על איביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם" - על אויביכם, ולא על אחיכם! לא יהודה על שמעון, ולא שמעון על בנימין, שאם תפלו בידם ירחמו עליכם, כמה שנאמר: (דברי הימים ב כח) "ויקומו האנשים אשר נקבו בשמות ויחזיקו בשביה וכל מערומיהם הלבישו מן השלל וילבישום וינעילום ויאכילום וישקום ויסכום וינהלום בחמורים לכל כושל ויביאום יריחו עיר התמרים אצל אחיהם וישבו שומרון" - על אויביכם אתם הולכים, שאם תפלו בידם, אין מרחמין עליכם! "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם" - אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים וציחצוח חרבות; אל תיראו מפני הגפת תריסין ושפעת הקלגסין; אל תחפזו מקול קרנות; אל תערצו מפני קול צווחות; "כי ה' אלהיכם ההולך עמכם" - הם באין בנצחוננו של בשר ודם, ואתם באים בנצחוננו של מקום! פלשתים באו בנצחוננו של גלית - מה היה סופו? לסוף נפל בחרב, ונפלו עמו! בני עמון באו בנצחוננו של שובך - מה היה סופו? לסוף נפל בחרב, ונפלו עמו! ואתם, אי אתם כן! "כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם" - זה מתנה הארון

גמרא: זמאי קאמר? <הכי קאמר: שנאמר: "ודבר", ולהלן אומר: (שמות יט) "משה ידבר והאלהים יעננו בקול" - מה להלן, בלשון הקודש, אף כאן, בלשון הקודש

תנו רבנן: "ונגש הכהן ודבר אל העם" - יכול כל כהן שירצה? תלמוד לומר: (דברים כ) "ודברו השוטרים" - מה שוטרים, בממונה, אף כהן, בממונה {ואימא: כהן גדול <דומיא דשוטר - מה שוטר, שיש ממונה על גביו, אף כהן, שיש ממונה על גביו} כהן גדול נמי, האיכא מלך על גביו!! <בעבודתו קאמר {ואימא: סגן <סגן לאו ממונה הוא, דתניא: אמר רבי חנינא סגן הכהנים: למה סגן ממונה? שאם אירע בו פסול בכהן גדול, נכנס ומשמש תחתיו

ואמר אליהם: "שמע ישראל" -- מאי שנא "שמע ישראל"? <אמר רבי

יוחנן משום **רבי שמעון בן יוחי**: אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל: אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, אי אתם נמסרין בידם

"אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם" -- תנו רבנן: פעמיים מדבר עמם - אחת בספר ואחת במלחמה. בספר מה הוא אומר? (**מב, ב**) "שמעו דברי מערכי המלחמה וחזרו!" במלחמה מה הוא אומר? "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו" - כנגד ארבעה דברים שהגויים עושין - מגיפין, ומריעין, צווחין, ורומסין

פלשתים באו בנצחוננו של גלית - מה היה סופו? לסוף נפל בחרב, ונפלו עמו! -- "גלית" - אמר **רבי יוחנן**: שעמד בגילוי פנים לפני הקב"ה, שנאמר: (שמואל א יז) "ברו לכם איש וירד אלי" - ואין "איש" אלא הקב"ה שנאמר: (שמות טו) "ה' איש מלחמה" - אמר הקב"ה: הריני מפילו על יד בן איש, שנאמר: "ודוד בן איש אפרתי הזה"

אמר ר' **יוחנן** משום **רבי מאיר**: בשלשה מקומות לכדו פיו לאותו רשע - אחד: "ברו לכם איש וירד אלי", ואידך: "אם יוכל להלחם אתי והכני", ואידך דקאמר ליה לדוד: "הכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות" {דוד נמי אמר ליה: "אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון" <הדר אמר ליה: "ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת"

"ויגש הפלשתי השכם והערב" - אמר ר' **יוחנן**: כדי לבטלן מקריאת שמע שחרית וערבית; "ויתיצב ארבעים יום" - אמר ר' **יוחנן**: כנגד ארבעים יום שנתנה בהן תורה; "ויצא איש הבינים ממחנות פלשתים" - מאי "בינים"? אמר **רב**: שמבונה מכל מום. ו**שמואל** אמר: בינוני שבאחיו. **דבי רבי שילא** אמר: שהוא עשוי כבנין. **רבי יוחנן** אמר: בר מאה פפי וחדא נאנאי

"וגלית שמו מגת" - תני **רב יוסף**: שהכל דשין את אמו כגת; כתיב: "מערות" וקרינן "מערכות" - תני **רב יוסף**: שהכל הערו באמו; כתיב: (שמואל ב כא) "הרפה" וכתוב "ערפה" - **רב ושמואל**, חד אמר: "הרפה" שמה, ולמה נקרא שמה "ערפה"? שהכל עורפין אותה מאחריה. וחד אמר: "ערפה" שמה, ולמה נקרא שמה "הרפה"? שהכל

מחברת סוטה - ח

דשין אותה כהריפות. וכן הוא אומר: (שמואל ב יז) "ותקח האשה ותפרוש המסך על פני הבאר ותשטח עליו הריפות". ואי בעית אימא מהכא: (משלי כז) "אם תכתש את האויל במכתש בתוך הריפות בעלי" (שמואל ב כא) "ואת ארבעת אלה יולדו להרפה בגת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו" - מאי נינהו? <אמר **רב חסדא**: (שמואל ב כא: טז-כב) סף ומדון גלית וישבי בנוב; "ויפלו ביד דוד וביד עבדיו", דכתיב: (רות א) "ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה" - אמר **רבי יצחק**: אמר הקדוש ברוך הוא: יבואו בני הנשוקה, ויפלו ביד בני הדבוקה. דרש **רבא**: בשכר ארבע דמעוות שהורידה ערפה על חמותה, זכתה ויצאו ממנה ארבעה גבורים, שנאמר: "ותשאנה קולן ותבכינה עוד" כתיב "חץ חניתו", וקרינן "עץ חניתו" - אמר **רבי אלעזר**: עדיין לא הגיענו לחצי שבחו של אותו רשע! מכאן שאסור לספר בשבתן של רשעים {ולא לפתח ביה כלל!} <לאודועי שבחיה דדוד!

בני עמון באו בנצחוננו של שובך - מה היה סופו? לסוף נפל בחרב, ונפלו עמו! -- כתיב "שובך" וכתיב "שופך" - **רב ושמואל**, חד אמר: "שופך" שמו, ולמה נקרא שמו "שובך"? שעשוי כשובך! וחד אמר: "שובך" שמו, ולמה נקרא שמו "שופך"? שכל הרואה אותו, נשפך לפניו כקיתון! (ירמיהו ה) "אשפתו כקבר פתוח כולם גבורים" - **רב ושמואל**, ואמרי לה **רבי אמי ורבי אסי**, חד אמר: בשעה שזורקין חץ, עושין אשפתות אשפתות של חללים. ושמא תאמר שאומנין בקרב - תלמוד לומר: "כולם גבורים"! וחד אמר: בשעה שעושין צורכיהן, עושין אשפתות אשפתות של זבל. ושמא תאמר מפני שחולי מעיים הם - תלמוד לומר: "כולם גבורים"

אמר **רב מרי**: שמע מינה: האי מאן דנפיש זיבליה, חולי מעיים הוא; למאי נפקא מינה? ליטרח בנפשיה! (משלי יב) "דאגה בלב איש ישחנה" - ר' **אמי ורבי אסי**: חד אמר: ישחנה מדעתו, וחד אמר: ישיחנה לאחרים

ואתם, אי אתם כן! "כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם" - זה מחנה הארון -- וכל כך למה? מפני

מחברת סוטה - ח

שהשם וכל כינויו (מג,א) מונחין בארון. וכן הוא אומר: (במדבר לא) "וישלח אותם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס וכלי הקודש וחצוצרות התרועה בידו" - "אותם" - אלו סנהדרין; "פינחס" - זה משוח מלחמה; "וכלי הקודש" - זה ארון ולוחות שבו; "וחצוצרות התרועה" - אלו השופרות

תנא: לא לחנם הלך פינחס למלחמה, אלא ליפרע דין אבי אמו, שנאמר: (בראשית לו) "והמדנים מכרו אותנו אל מצרים" {למימרא דפינחס מיוסף אתי?! והא כתיב: (שמות ו) "ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה" - מאי? לאו דאתי מיתרו, שפיטם עגלים לעבודה זרה?! <לא! מיוסף, שפיטפט ביצרו! {והלא שבטים מבזין אותו: "ראיתם בן פוטי זה - בן, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה - יהרוג נשיא ישראל!" <אלא אי אבוה דאימיה מיוסף, אימיה דאימיה מיתרו - ואי אימיה דאימיה מיוסף, אבוה דאימיה מיתרו ~דיקא נמי דכתיב: "מבנות פוטיאל" - תרי משמע שמע מינה

משנה: (דברים כ) "ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו" - אחד הבונה בית התבן, בית הבקר, בית העצים, בית האוצרות; אחד הבונה, ואחד הלוקח, ואחד היורש, ואחד שנתן לו מתנה. "ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחללנו" - אחד הנוטע כרם, ואחד הנוטע חמשה אילני מאכל, ואפילו מחמשת המינין; אחד הנוטע, ואחד המבריק, ואחד המרכיב, ואחד הלוקח, ואחד היורש, ואחד שנתן לו מתנה. "ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה" - אחד המארס את הבתולה, ואחד המארס את האלמנה. אפילו שומרת יבם. ואפילו שמע שמת אחיו במלחמה, חוזר ובא לו. כל אלו ואלו שומעין דברי כהן מערכי מלחמה, וחוזרין ומספקין מים ומזון, ומתקנין את הדרכים

ואלו שאינן חוזרין: הבונה בית שער, אכסדרה, ומרפסת; הנוטע ארבע אילני מאכל, וחמשה אילני סרק; המחזיר את גרושתו; אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתין - לא היה חוזר. **רבי יהודה** אומר: אף הבונה בית על

מחברת סוטה - ח

מכוננו לא היה חוזר. ר' אליעזר אומר: אף הבונה בית לבינים בשרון
לא היה חוזר

אלו שאין זיין ממקומן: בנה בית וחנכו, נטע כרם וחללו, הנושא את
ארוסתו, הכונס את יבמתו, שנאמר: (דברים כד) "נקי יהיה לביתו שנה
אחת" - "לביתו" - זה ביתו; "יהיה" - זה כרמו; "ושמח את אשתו" -
זו אשתו; "אשר לקח" - להביא את יבמתו. אין מספיקין מים ומזון,
ואין מתקנין את הדרכים

גמרא: תנו רבנן: "ודברו השוטרים" - יכול דברים של עצמן?! כשהוא
אומר: "ויספו השוטרים" - הרי דברים של עצמן אמור - הא מה אני
מקיים "ודברו השוטרים"? בדברי משוח מלחמה הכתוב מדבר - הא
כיצד? כהן מדבר, ושוטר משמיע

תני חדא: כהן מדבר ושוטר משמיע. ותניא אידך: כהן מדבר וכהן
משמיע. ותניא אידך: שוטר מדבר ושוטר משמיע - אמר **אביי**: הא
כיצד? מ"ונגש" ועד "ודברו", כהן מדבר וכהן משמיע; מ"ודברו" עד
"ויספו", כהן מדבר ושוטר משמיע; מ"ויספו" ואילך, שוטר מדבר
ושוטר משמיע

מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו פן ימות
במלחמה ואיש אחר יחנכנו" - אחד הבונה בית התבן, בית הבקר, בית
העצים, בית האוצרות; אחד הבונה, ואחד הלוקח, ואחד היורש, ואחד
שנתן לו מתנה -- תנו רבנן: "אשר בנה" - אין לי אלא אשר בנה - לקח
וירש וניתן לו במתנה מניין? תלמוד לומר: "מי האיש אשר בנה";
"בית" - אין לי אלא בית - מנין לרבות בית התבן, ובית הבקר, ובית
העצים, ובית האוצרות? תלמוד לומר: "אשר בנה" - מכל מקום יכול
שאני מרבה אף הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת? תלמוד לומר:
"בית" - מה בית, הראוי לדירה, אף כל הראוי לדירה. ר' אליעזר בן
יעקב אומר: "בית" כמשמעו; "לא חנך" - "ולא חנכו" - פרט לגזלן
אלימא דלא כרבי יוסי הגלילי, דאי רבי יוסי הגלילי, הא אמר: "ורך
הלבב" - זה המתירא (**מגב**) מעבירות שבידו <אפילו תימא רבי יוסי
הגלילי - כגון דעבד תשובה ויהבי דמי {אי הכי, הוה ליה לוקח,
וליהדר! <כיון דמעיקרא בתורת גזילה אתא לידיה, לא

"ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישוב לביתו פן ימות
במלחמה ואיש אחר יחללנו" - אחד הנוטע כרם, ואחד הנוטע חמשה

אילני מאכל, ואפילו מחמשת המינין; אחד הנוטע, ואחד המבריק, ואחד המרכיב, ואחד הלוקח, ואחד היוורש, ואחד שנתן לו מתנה -- תנו רבנן: "אשר נטע" - אין לי אלא נטע - לקח וירש וניתן לו במתנה מנין? תלמוד לומר: "ומי האיש אשר נטע"; "כרם" - אין לי אלא כרם - מנין לרבות חמשה אילני מאכל, ואפילו משאר מינין? תלמוד לומר: "אשר נטע" איכול שאני מרבה הנוטע ארבעה אילני מאכל, וחמשה אילני סרק? תלמוד לומר: "כרם". **רבי אליעזר בן יעקב** אומר: "כרם" כמשמעו; "לא חילל" - "ולא חיללו" - פרט למבריק ולמרכיב {והא אנו תנו: אחד הנוטע, ואחד המבריק, ואחד המרכיב! <אמר **רבי זירא** אמר **רב חסדא**: לא קשיא - כאן בהרכבת איסור, כאן בהרכבת היתר; האי הרכבת היתר, היכי דמי? איילימא ילדה בילדה - תיפוק ליה דבעי מיהדר משום ילדה ראשונה! אלא ילדה בזקינה - והאמר **רבי אבהו**: ילדה שסיבכה בזקינה, בטלה ילדה בזקינה, ואין בה דין ערלה! <אמר **רבי ירמיה**: לעולם ילדה בילדה, וכגון דנטע להך קמייתא לסייג ולקורות, דתנו: הנוטע לסייג ולקורות, פטור מן הערלה {ומאי שנא ילדה בזקינה דבטלה, ומאי שנא ילדה בילדה דלא בטלה? <התם, אי מימליך עלה, לאו בת מיהדר היא - הכא, אי מימליך עלה, בת מיהדר היא, דהא מעיקרא לפירי קיימא, מידי דהוה אעלו מאיליהן, דתנו: עלו מאיליהן, חייבין בערלה

{ולוקמה בכרם של שני שותפין, דהאי הדר אדידיה, והאי הדר אדידיה!! <אמר **רב פפא**: זאת אומרת: כרם של שני שותפין, אין חוזרין עליו מערכי המלחמה! {ומאי שנא מחמשה אחין ומת אחד מהן במלחמה, דכולן חוזרין? <התם, כל חד וחד קרינא ביה "אשתו" - הכא, כל חד וחד לא קרינא ביה "כרמו"

רב נחמן בר יצחק אמר: במבריק אילן בירק, והאי תנא הוא דתניא: המבריק אילן בירק, **רבן שמעון בן גמליאל** מתיר משום **רבי יהודה בן גמדא איש כפר עכו**, וחכמים אוסרין

כי אתא **רב דימי** אמר **רבי יוחנן**: הא מני? רבי אליעזר בן יעקב היא! - לא אמר רבי אליעזר בן יעקב התם: "כרם" כמשמעו!! - הכא נמי, "נטע" כמשמעו! - נוטע אין, מבריק ומרכיב, לא!

כי אתא **רב דימי** אמר **רבי יוחנן** משום **רבי אליעזר בן יעקב**: ילדה פחותה מטפח, חייבת בערלה כל שנותיה, דמתחזיא כבת שתא. והני

מילי שתיים כנגד שתיים ואחת יוצאה זנב, אבל כוליה כרם, קלא אית ליה

כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב: מת תופס ארבע אמות לקריאת שמע, דכתיב: (משלי יז) "לועג לרש חרף עושהו"
אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב: חורגתא הגדילה בין האחין, אסורה לינשא לאחין, דמתחזיא כי אחתייהו #ולא היא! קלא אית ליה למילתא!

ואמר רבי יצחק אמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בן יעקב: לקט שכחה ופאה שעשאן בגורן, הוקבעו למעשר. אמר עולא: לא אמרן אלא בשדה, אבל בעיר, קלא אית ליה למלתא!

ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום ר' אליעזר בן יעקב: ילדה הפחותה מטפת, אינה מקדשת את הזרעים. והני מילי שתיים כנגד שתיים ואחת יוצאה זנב, אבל כולי כרם, מקדיש

ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב: (מד, א) מת תופס ארבע אמות לטומאה. ותנא תונא: חצר הקבר, העומד בתוכה טהור. והוא שיהו בה ארבע אמות, דברי בית שמאי. בית הלל אומרים: ארבעה טפחים. במה דברים אמורים? שפתחה מלמעלה, אבל פתחה מן הצד, דברי הכל, ארבע אמות {כלפי לייא!! אדרבה! מן הצד מידריד ונפיק - מלמעלה, אי אפשר דלא מאהיל! אלא במה דברים אמורים? שפתחה מן הצד, אבל פתחה מלמעלה, ארבע אמות! והני מילי חצר הקבר, דמסימא מחיצתא, אבל מת בעלמא, תפיס

"ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה" - אחד המארס את הבתולה, ואחד המארס את האלמנה. אפילו שומרת יבם. ואפילו שמע שמת אחיו במלחמה, חוזר ובא לו. כל אלו ואלו שומעין דברי כהן מערכי מלחמה, וחוזרין ומספקין מים ומזון, ומתקנין את הדרכים -- תנו רבנן: "אשר ארס" - אחד המארס את הבתולה, ואחד המארס את האלמנה, ואחד שומרת יבם, ואפילו חמשה אחין ומת אחד מהם במלחמה, כולן חוזרין

"לא לקח" - "ולא לקחה" - פרט לאלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתין אלימא

מחברת סוטה - ח

דלא כרבי יוסי הגלילי, דאי רבי יוסי הגלילי, הא אמר: "הירא ורך הלבב" - זה המתירא מעבירות שבידו! <אפילו תימא ר' יוסי הגלילי! כדרבה, דאמר רבה: לעולם אינו חייב עד שיבעול! - מה טעם "לא יקח"? משום "לא יחלל"! - משום הכי, אינו לוקה עד שיבעול

תנו רבנן: "אשר בנה", "אשר נטע", "אשר ארש" - לימדה תורה דרך ארץ, שיבנה אדם בית, ויטע כרם, ואחר כך ישא אשה. ואף שלמה אמר בחכמתו: (משלי כד) "הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך אחר ובנית ביתך" - "הכן בחוץ מלאכתך" - זה בית; "ועתדה בשדה לך" - זה כרם; "אחר ובנית ביתך" - זו אשה

דבר אחר: "הכן בחוץ מלאכתך" - זה מקרא; "ועתדה בשדה לך" - זה משנה; "אחר ובנית ביתך" - זה גמרא

דבר אחר: "הכן בחוץ מלאכתך" - זה מקרא ומשנה; "ועתדה בשדה לך" - זה גמרא; "אחר ובנית ביתך" - אלו מעשים טובים. ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר: "הכן בחוץ מלאכתך" - זה מקרא ומשנה וגמרא; "ועתדה בשדה לך" - אלו מעשים טובים; "אחר ובנית ביתך" - דרוש וקבל שכר

ואלו שאינן חוזרין: הבונה בית שער, אכסדרה, ומרפסת; הנוטע ארבע אילני מאכל, וחמשה אילני סרק; המחזיר את גרושתו; אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתין - לא היה חוזר. רבי יהודה אומר: אף הבונה בית על מכונו לא היה חוזר -- תנא: אם הוסיף בו דימוס אחד, חוזר

ר' אליעזר אומר: אף הבונה בית לבינים בשרון לא היה חוזר -- תנא: מפני שמחדשין אותו פעמים בשבוע

אלו שאין זזין ממקומן: בנה בית וחנכו, נטע כרם וחללו, הנושא את ארוסתו, הכונס את יבמתו, שנאמר: (דברים כד) "נקי יהיה לביתו שנה אחת" - "לביתו" - זה ביתו; "יהיה" - זה כרמו; "ושמח את אשתו" - זו אשתו; "אשר לקח" - להביא את יבמתו. אין מספיקין מים ומזון, ואין מתקנין את הדרכים -- תנו רבנן: (דברים כד) "אשה חדשה" - אין לי אלא אשה חדשה - אלמנה וגרושה מנין? תלמוד לומר: "אשה" - מכל מקום! אם כן, מה תלמוד לומר "אשה חדשה"? מי שחדשה לו - יצא מחזיר גרושתו, שאין חדשה לו

מחברת סוטה - ח

תנו רבנן: (דברים כד) "לא יצא בצבא" - יכול בצבא הוא דלא יצא, אבל יספיק מים ומזון, ויתקן הדרכים? תלמוד לומר: "ולא יעבור עליו לכל דבר" יכול שאני מרבה אף הבונה בית ולא חנכו, נטע כרם ולא חללו, ארס אשה ולא לקחה? תלמוד לומר: "עליו" - עליו אי אתה מעביר, אבל אתה מעביר על אחרים {ומאחר דכתב "לא יעבור", "לא יצא בצבא" למה לי?!} <לעבור עליו בשני לאוין

משנה: "ויספו השוטרים לדבר אל העם מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו" - ר' עקיבא אומר: "הירא ורך הלבב" כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה, ולראות חרב שלופה. **רבי יוסי הגלילי** אומר: "הירא ורך הלבב" - זהו המתירא מן העבירות שבידו, לפיכך תלתה לו התורה את כל אלו, שיחזור בגללן. **רבי יוסי** אומר: אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתין - הרי הוא "הירא ורך הלבב"

"והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם" - ובעקיבו של עם מעמידין זקיפין לפניהם, ואחרים מאחוריהם, וכשילין של ברזל בידיהן. וכל המבקש לחזור, הרשות בידו לקפח את שוקיו, (**מד, ב**) שתחילת ניסה נפילה, שנאמר: (שמואל א ד) "נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם", ולהלן הוא אומר: (שמואל א לא: א) "וינוסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבוע" במה דברים אמורים? במלחמות הרשות - אבל במלחמות מצוה, הכל יוצאין, אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה. אמר **רבי יהודה**: במה דברים אמורים? במלחמות מצוה, אבל במלחמות חובה, הכל יוצאין, אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה

גמרא: מאי איכא בין רבי יוסי לר' יוסי הגלילי? <איכא בינייהו עבירה דרבנן > כמאן אזלא הא דתניא: שח בין תפילה לתפילה, עבירה היא בידו, וחוזר עליה מעורכי המלחמה? <כמאן?! > כר' יוסי הגלילי!

> מאן תנא להא דתנו רבנן: שמע קול קרנות והרתיע, הגפת תריסין והרתיע, צחצוח חרבות ומים שותתין לו על ברכיו, חוזר? <כמאן?! > אלימא רבי עקיבא היא, ולא רבי יוסי הגלילי! <בהא אפילו ר' יוסי

מחברת סוטה - ח

הגלילי מודה, משום דכתיב: (דברים כ) "ולא ימס את לבב אחיו
כלבבו"

"והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם"
- ובעקיבו של עם מעמידין זקיפין לפניהם, ואחרים מאחוריהם,
וכשילין של ברזל בידיהן. וכל המבקש לחזור, הרשות בידו לקפח את
שוקיו, שתחילת ניסה נפילה, שנאמר: (שמואל א ד) "נס ישראל לפני
פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם", ולהלן הוא אומר: (שמואל א
לא) "וינוסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבע" -- {
האי "מפני שתחילת ניסה נפילה", "מפני שתחילת נפילה ניסה" מבעי
ליה! <אימא: מפני שתחילת נפילה ניסה!

במה דברים אמורים? במלחמות הרשות - אבל במלחמות מצוה, הכל
יוצאין, אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה. אמר **רבי יהודה**: במה
דברים אמורים? במלחמות מצוה, אבל במלחמות חובה, הכל יוצאין,
אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה -- אמר **ר' יוחנן**: רשות דרבנן, זו
היא מצוה דרבי יהודה; מצוה דרבנן, זו היא חובה דרבי יהודה. אמר
רבא: מלחמות יהושע לכבש, דברי הכל חובה; מלחמות בית דוד
לרווחה, דברי הכל רשות - כי פליגי למעוטי גוים, דלא ליתי עלייהו -
מר קרי לה מצוה, ומר קרי רשות. נפקא מינה לעוסק במצוה שפטור
מן המצוה